

"Inspiration finnes deri..."

Elfrida Andrée: Stråkkvartett *och*
Knut Håkanson: Kammarmusik för klaver
och violin samt sånger för röst och piano

"Inspiration finnes deri..." skriver Elfrida Andrée om sin tidiga stråkkvartett nästan 50 år efter dess första framförande 1861 hemma hos goda vänner. Framförandet tyckte hon inte var någon succé – "tråkigt" är hennes eget korta omdöme samt "...kvartetten skall aldrig tryckas."

Men 1908 har hon kommit på andra tankar. Med diverse revideringar och förbättringar är den trots allt inte så dålig – "...*inspiration finnes deri...*" konstaterar hon, vilket alltså är titeln på produktionen.

Det är denna reviderade version Klarakvartetten spelar i den här inspelningen.

Elfrida Andrée var född 1841, således 20 år när kvartetten framfördes första gången. Kvartetten är ett examensarbete efter studier hos Ludvig Norman, den tidens tonsättar-nestor.

Formen är klassisk med fyra satser, moget instrumenterat för att inte säga stilsäkert.

Första satsen med lekfullt imiterande melodispel mellan stämmorna, andra satsen melankolisk, återhållsam, tredje satsen ett intermezzo med stilrent fungerade avsnitt och

finalsatsen ett snabbt agitato med naturlig agogik och böljande frasering av Klarakvartetten.

Klarakvartetten har sin anknytning till Göteborg – tre av musikerna är idag verksamma i Göteborgsoperans orkester och den fjärde är utbildad vid Musikhögskolan.

Den här stråkkvartetten är på intet sätt radikal eller banbrytande, men när man lyssnar på Elfrida Andrées *Kvartett för två violiner*,

alt och violoncell kan man inte utan beundran bortse från hennes ålder, när hon skrev den.

Nästa avdelning på CD:n innehåller dikter skrivna av Hugo Hamilton vartill Knut Håkanson skrivit musiken – "För Barn och Barnbarn 12 visor" från 1925–26. Hamilton var Knuts morfar. Hans texter har hämtat stilen med nonsens-texter från hans skotska ursprung.

Barytonen – operasångaren – Mats Persson balanserar i sin tolkning av barnvisorna mel-

Fortsätter på nästa sida ↓

lan belcantosång och vissång med träffsäker karaktäristik – det gäller att få nonsenssångerna att bli trovärdiga, vilket väl i sig är en logisk omöjlighet... (I dessa sånger är det f.ö. svårt att inte få associationer till den sentida Lennart Hellsing.)

Pianostämman framförs av Solveig Wikman i oklanderligt samspel med Mats Persson.

Stilexempel från det fantasifulla språket får vi ur några av Hugo Hamiltons nonsensdikter och -rubriker:

Säg, ska vi springa till Gömmeriland?

Kosöta, Kolilla

Stå stilla, stå stilla

vi äro så törstiga så, vi stackars små trollungar små...

En rolig historia

*En rolig historia om moster Cikoria,
som aldrig sa stopp
när ungdomens hopp
var kaffe! Kaffe! Kaffe, kaffe...*

Hej, hopperihoppa

*...Jag rider själv på min loppa.
Jag rider att bita
båd svarta och vita
jag rider att plåga
båd' höga och låga...*

Oui, oui, oui

*...säg lilla nasse, vill du julgris bli
oui, oui, oui, Oui – i – i, oui*

Den slutliga strofen i denna dikt är ett utdraget onomatopoetiskt svar från grisen själv i Mats Perssons fantasifulla tolkning.

Ytterligare fem sånger på CD:n är Frida-visor med text av Birger Sjöberg.

En avdelning består av sju bearbetningar av "Marbolåtar i urval för violin och piano".

Fiolspelaren är Klarakvartettens primarie – tillika Göteborgsoperans konsertmästare – Dieter Schöning med Solveig Wikman vid klaveret.

Låtarna är framförda som stycken i en kammarkonsert konstfullt finslipade långt från folkmusiken ute på logen. Men det är ju ett kännetecken för Knut Håkanson i början av 1900-talet.

Det finns stor anledning att lyssna till den här musiken med anknytning till Göteborg och Borås, vilken tämligen sällan står på våra konsertprogram.

Upphovspersonerna är Elfrida Andréé, 20 år ung inte ens i början av sin karriär, och Knut Håkanson, inte stort mer än dubbelt så gammal, när han gick bort.

BJÖRN W STÅLNE

MUSIKINNEHÅLL:

Elfrida Andréé:

– Quartett för 2 Violiner, Alt och Violoncell

Knut Håkanson:

Barnvisor sång och piano

För barn och barnbarn 12 visor op 28

Marbolåtar i urval

Fem Frida-visor op 42

MEDVERKANDE:

Klarakvartetten

– Dieter Schöning, violin

– Viveka Rydén Mårtensson, violin

– Johanna Fridolfsson, viola

– Lena Bergström, cello

Mats Persson, baryton

Solveig Wikman, piano

Dieter Schöning, violin

CD:N ÄR UTGIVEN AV ALTFIOL I VÄST
INSPELAT I JONSEREDS KYRKA.